W ramach wstępu proszę o przypomnienie niektórym Waszym kolegom/koleżankom o oddawanie/przesyłanie prac. Wysyłacie je ZAWSZE na tego samego maila- **dawidkoch.szkola@gmail.com** W razie problemów czy innych spraw, które uniemożliwiają Wam oddanie pracy, proszę o kontakt przez tego maila. Gdy prace nie będą oddawane w terminie (i tak staram się zadawać stosunkowo mało, by Was nie przeładować obowiązkami) o sytuacji będą informowani Wasi wychowawcy.

29.04.2020r.

Projektowanie okładki do książki i e-booka

Ostatni temat związany z grafiką rastrową. Na jedną godzinę lekcyjną.

Obejrzyjcie sobie film:
https://www.ted.com/talks/chip_kidd_designing_books_is_no_laughing_matter_ok_it_is#t-143663

Jeśli nie umiecie zbyt dobrze języka angielskiego, możecie śmiało włączyć napisy. Tłumaczenie jest w miarę poprawne, zrozumiecie wszystko co najważniejsze. Film trwa ok. 17 minut i nie jest to nudny wykład.

Temat w książce znajduje się na stronach 81-84

DO DNIA 5 maja proszę o wykonanie ćwiczenia 2 (na ocenę) ze strony 83.

Wysyłamy na dawidkoch.szkola@gmail.com

9. Projektowanie okładki do książki i e-booka

- Etapy opracowywania projektu graficznego
- Budowa i funkcje okładki drukowanej oraz e-booka
- Przygotowanie projektu w edytorze grafiki

ZADANIE NA START

Poznasz książkę po okładce

Wejdź na platformę **www.ted.com**, która gromadzi najciekawsze wykłady z cyklu TED Talks, i posłuchaj wykładu *Designing books is no laughing matter. OK, it is* (*Projektowanie książek to nic śmiesznego. No, może trochę*) wygłoszonego przez Chipa Kidda, słynnego amerykańskiego projektanta okładek. Z którymi tezami grafika się zgadzasz, a z którymi nie?

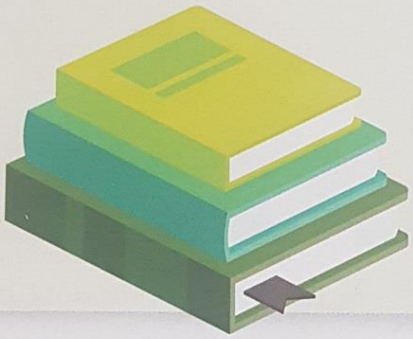

OKŁADKI PUBLIKACJI TRADYCYJNYCH

Okładka i wkład, czyli zbiór kart ułożonych w konkretnej kolejności i połączonych na jednym boku (grzbiecie wkładu), to dwa elementy tworzące wielostronicową publikację poligraficzną. Okładka chroni wkład przed mechanicznymi uszkodzeniami, stanowi opakowanie publikacji, swoistą wizytówkę oraz źródło informacji dla potencjalnego czytelnika. Pod względem stylistyki powinna stanowić jednolitą całość wraz z layoutem i treścią wkładu. Na okładkę mogą być nakładane obwoluty i opaski.

POSZUKAJ W INTERNECIE

Sprawdź, czym jest ISBN, kto go nadaje i kiedy jest niezbędny.

Okładka składa się z czterech stron, z czego dwie mogą być niezadrukowane, oraz grzbietu, na którym zwykle umieszcza się tytuł, imię i nazwisko bądź samo nazwisko autora oraz logo wydawnictwa. Elementy na grzbiecie powinny zostać rozmieszczone w ten sposób, aby z boku książki leżącej na tylnej okładce można je było przeczytać prawidłowo, a nie do góry nogami. Szerokość grzbietu zależy od liczby kart tworzących wkład oraz rodzaju i gramatury papieru.

Pierwsza strona okładki zawiera zwykle tytuł i ewentualnie podtytuł, imię i nazwisko bądź samo nazwisko autora oraz nazwę wydawnictwa.

Czwarta strona okładki zawiera ISBN, kod kreskowy, cenę książki oraz informacje o treści dzieła lub serii wydawniczej i – często – notę o autorze z jego fotografią oraz fragmenty recenzji.

Rys. 1. Pierwsza i czwarta strona okładki do oprawy miękkiej z zaznaczonym grzbietem i liniami cięcia

WIEM WIĘCEJ

Spad to zadrukowany obszar, który zostaje odcięty po wydruku materiału. Ze względu na niedokładność urządzeń introligatorskich zastosowanie spadów jest konieczne w przypadku kolorowego tła lub grafiki, która dotyka krawędzi projektu. W formacie netto elementy dochodzące do marginesu dokumentu należy wyprowadzić 2–5 mm poza brzegi. Spady należy zaplanować na początku procesu projektowania książki, ich brak może uniemożliwić poprawny druk.

Okładka może też być wzbogacona o tzw. skrzydełka. Na skrzydełku przednim zwykle umieszcza się streszczenie lub fragment książki, a na tylnym fotografię i biogram autora.

Przed przystąpieniem do projektowania okładki książki warto zobaczyć, jak zrobili to inni, aby nie wyważać otwartych drzwi.

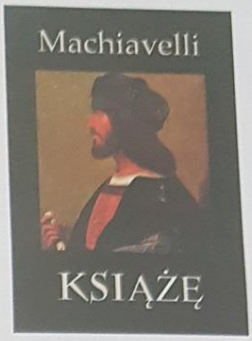

Rys. 2. Pierwsze strony okładki rozprawy *Książę* Niccola Machiavellego, znanej również pod tytułem *Traktat o Księciu*

Ćwiczenie 1. Subiektywna ocena okładki

Poszukaj rankingu najlepszych bądź najciekawszych okładek książek wydanych w danym roku (ranking taki przygotowuje np. tygodnik „Polityka"). Uzasadnij, które trzy okładki najbardziej do ciebie przemawiają.

OKŁADKI PUBLIKACJI CYFROWYCH

W przypadku e-publikacji wystarczy zaprojektować pierwszą stronę okładki. Należy jednak zwrócić uwagę na wielkość grafiki, która nie może być zbyt duża. Trzeba też właściwie ustawić rozdzielczość. Zazwyczaj przyjmuje się, że do druku potrzeba przynajmniej 300 dpi, podczas gdy do publikacji elektronicznych tylko 72 dpi. Coraz częściej jednak również okładki e-booków są projektowane w lepszej jakości.

POSZUKAJ W INTERNECIE

Sprawdź, czym jest dpi i jak się ją ustawia.

Ćwiczenie 2. Projekt okładki

Przygotuj w edytorze grafiki GIMP okładkę do książki i e-booka *Książę* Niccola Machiavellego, inną od prezentowanych powyżej. W razie potrzeby tekst rozprawy znajdziesz w serwisie **https://wolnelektury.pl**.

- Ustal format.
- Zgromadź grafiki – własne lub gotowe. Pamiętaj o przepisach prawa autorskiego. Do portali zamieszczających grafikę na licencji Creative Commons CC należą m.in.:
  - Wikimedia Commons – **https://commons.wikimedia.org**;
  - Openclipart Library – **https://openclipart.org**;
  - Pixabay – **https://pixabay.com**.
- Rozmieść w edytorze elementy graficzne i tekstowe – zadbaj o czytelną kompozycję i adekwatne liternictwo.

Ćwiczenie 3. **Prezentacja i ocena projektu**

Porównaj zaprojektowaną przez siebie okładkę z okładkami kolegów. Wskaż kilka istotnych różnic i podobieństw. Co twoim zdaniem należy wziąć pod uwagę przy ocenianiu projektu?

PODSUMOWANIE

- Okładka książki tradycyjnej i cyfrowej jest jej wizytówką.
- Pierwsza strona okładki zawiera tytuł i ewentualnie podtytuł, imię i nazwisko bądź samo nazwisko autora oraz – zwykle – nazwę wydawnictwa.
- Czwarta strona okładki zawiera ISBN, kod kreskowy, cenę książki oraz informacje o treści dzieła lub serii wydawniczej i – często – notę o autorze wraz z jego fotografią oraz fragmenty recenzji.
- Na grzbiecie okładki zwykle umieszcza się tytuł, imię i nazwisko bądź samo nazwisko autora oraz logo wydawnictwa. Szerokość grzbietu zależy od liczby kart tworzących wkład oraz od rodzaju i gramatury papieru.
- W przypadku e-booków projektuje się tylko pierwszą stronę okładki.

PYTANIA SPRAWDZAJĄCE

1. Jakie są etapy przygotowania projektu graficznego?
2. Jakie elementy powinna zawierać okładka książki i e-booka?
3. Jakie kryteria wziąć pod uwagę przy ocenie projektu?

ZADANIA DODATKOWE

Zadanie 1. Projekt okładki książki

Przygotuj ostatnią stronę okładki traktatu *Książę* Niccola Machiavellego w edytorze grafiki GIMP.

Zadanie 2. Kreator okładek

Przygotuj okładkę ulubionego e-booka w serwisie **www.canva.com** (oferuje m.in. bibliotekę szablonów oraz narzędzia typu przeciągnij i upuść).